

Blå blade og at holde andres liv i vore hænder

- Se, så har jeg alle farverne. Mangler bare et blåt nu. Jeg vil så gerne finde et blåt et.

Vi går tur i efterårsskoven, Victor, Clara og jeg. Den skov, der med al sin farvepragt for mig er den mest vidunderlige og dybeste af årstidernes skove. Vi fylder alle de lommer, vi har, med kastanjer og finder blade i alle de farver og nuancer, som netop kun efterårspaletten kan præstere: Gule, grønne, orange, røde, brune og nogle med pletter og striber.

Vi mangler bare et blåt et, gør vi, og mens vi taler lidt om det, bilder jeg mig ind, at det ikke bare er mig, men også de to, som inden længe fylder tre, der nyder det at gå her i skovens farver og dybe stille ro. Sammen i det nære og det, der ligger lige for og foran os. Sammen.

Og selv om det, som du nok ved, ikke altid er stilhed, mindre børn er mest ramt af, er det alligevel her i skoven i det stille, at det største kommer mig nær.

Det er her, jeg atter kommer til at tænke over, hvad det gode liv egentlig er for en størrelse, og om hvor stor en rolle, relationerne spiller i den sammenhæng. Om hvilken betydning vi hver især kan have for, hvordan den andens liv kommer til at forme sig. På godt og ondt.

På den vigtige rolle, vi spiller i hinandens liv. Og i dette følges jeg ikke kun med de to, jeg samler kastanjer og andet godt med, men må nødvendigvis også i tanke og sind slå følgeskab med den danske teolog og filosof Knud Ejler Løgstrup. Løgstrup har om nogen bidraget til at skærpe min og mange andres opmærksomhed på den vigtige rolle, vi ikke bare spiller i eget liv, men også i de andres. Hvad enten det er som forældre, søskende, barn, ven, kæreste, ægtefælle, kollega, nabo, fagperson eller samfundsborger.

I 1956 skrev Løgstrup om den kendsgerning i Den etiske fordring

følgende: "Den enkelte har aldrig med det andet menneske at gøre, uden at han holder noget af dets liv i sin hånd".

Og: "At tage vare på det liv, som kendsgerningen lægger i vor hånd...

Kendsgerningen spærrer os nemlig inde i det alternativ, enten at tage vare på den andens liv eller ødelægge det".

Mens du læser dette, kan du måske, og med rette, komme til at spørge om, hvad gåtur i efterårsskoven med to små mennesker ved hånden, kastanjer i lommerne, og jagten på blå blade har med K.E. Løgstrup at gøre.

Men med et lille menneske i hver hånd, minder Løgstrup mig jo om, hvordan jeg, hvordan du, og hvordan vi alle sammen aldrig er sammen med et andet menneske uden at holde noget af dets liv i vores hænder. På mere end én måde.

Minder mig om, at der er så meget, vi hver især er ansvarlige for i vores eget liv. Om, hvad vi vælger at gøre med det liv, vi har fået, eller hvad vi vælger ikke at gøre med det. Og fremfor alt, hvordan vi vælger at forholde os til det. Minder mig om, at vi skal gøre os umage med det, livet, og gøre vores bedste.

Men her sammen med de to små mennesker, minder Løgstrup mig måske endnu mere om, at vi ikke er alene om at forme det her liv. At vores livsduelighed fra vugge til grav ikke bare er afhængigt af det, der rammer os, og hvordan vi selv agerer i det, hvad vi når, eller hvad vi ikke når, men at vi i høj grad også er afhængigt af de mennesker, vi møder på vores vej, og som derved kommer til at holde noget af vores liv i deres hænder. Og at de andres livsduelighed også afhænger af dig og mig. Af os. Af de relationer, vi indgår i.

Om noget holder vi særligt de små menneskers liv i vores hænder, da børn som bekendt ikke kan påtage sig ansvaret for deres udvikling, fordi

deres hjerner ikke er færdigudviklede, og fordi de ikke er store nok til at klare sig selv. Derfor har vi som voksne en særlig gave og opgave, når vi holder noget af børnenes liv i vores hænder. En gave og en opgave, der går ud på at hjælpe børnene med at vise dem vejen og lære dem det, de skal kunne for at klare sig både som barn og voksen. At hjælpe dem tilrette med et liv, der dur for dem. Et livsdueligt liv. På en måde, så barnet får lov til at være barn. Til leg, til ballade og masser af fri tid. Tilsat rigelige doser kærlighed, tid og nærvær og de sikre hænder, der kan holde om, holde af, holde under og holde ud.

Uden altid nødvendigvis at holde hånden over, men som både kan, tør og vil tage barnet ved hånden og hjælpe det til rette, så det altid ved, at der er nogen, der holder noget af dets liv i sine hænder, men som gradvist også viser barnet, at det også selv holder noget af de andres liv i sine hænder. At lade det vide, at det uanset hvad, der sker, ikke behøver at være helt alene om det.

Lige nu i dette øjeblik holder jeg helt konkret to størrelser i mine hænder, ligesom de holder mine i deres. Og så tror jeg bare, vi fortsætter jagten på blå blade lidt endnu, for jeg tænker, at det også har lidt med livsduelighed at gøre. Det føles i hvert fald rigtig godt. Også at vide, at de to små mennesker ud over at de holder mig i hånden, på samme tid holder noget af mit liv i deres hænder. Og så må jeg nok indrømme, at de vist har mig lidt i deres hule hånd også.